

FÂRDEA

Sediul consiliului local: Fârdea nr. 105, telefon 0256/335411, fax 0256/320793;

Coordonate:

45°44'20" lat. N;
22°09'37" long. E;

Repere istorice:

-1361 - prima atestare documentară a localității într-o diplomă maghiară - **Turd**;

-sec. al XV-lea - exista în zonă un district românesc cu șapte sate („**districtus volachalis Thwrd**”);

-sec. XVIII - la Gladna Montană se află ruinele unei cetăți construite pe timpul voievozului Glad;

-5 aprilie 1881 - s-a născut la Gladna Română **Virgil Simonescu**, pictor academic și critic de artă (d. 1941);

-1936 - satul Fârdea avea 906 locuitori și 160 de case;

-12 august 2001 - este pusă piatra de temelie a mănăstirii de pe malul lacului Surduc;

-2002 - comuna Fârdea avea 1 850 de locuitori;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total: 1 780 de persoane, dintre care

- masculină = 873 persoane

- feminină = 907 persoane

Numărul locuitorilor la 1 ianuarie 2010: 1 057

Sate componente:

Fârdea, Drăgșinești (1453, Drasinfalva, „satul lui Dragu”), Gladna Montană (1454, Felső Gladna și Also Gladna), Gladna Română (1784, Olah Gladna), Hăuzești (1464, Hewgest), Mâtnicu Mic (1364, Muchnuk), Zolt (1453, Zolth).

Instituții școlare:

- Școli cu clasele I-VIII: Fârdea și Gladna Română; Școli primare cu clasele I-IV: Drăgșinești, Mâtnicu Mic și Zolt; Gladna Română; Grădinițe cu program normal: Fârdea și Gladna Română;

Instituții sanitare: Dispensar medical: Fârdea; Farmacie umană: Fârdea; Dispensar sanitar-veterinar: Fârdea;

Instituții culturale:

- Cămine culturale: Fârdea, Hăuzești, Mâtnicu Mic, Drăgșinești, Gladna Montană, Gladna Română și Zolt; Bibliotecă: Fârdea;

Baze sportive și de agrement:

- Agrement: Lacul Surduc;

Biserici, mănăstiri și alte lăcașe de cult:

- Biserici ortodoxe române: Fârdea (1853), Hăuzești (1883), Mâtnicu Mic (1912), Drăgșinești (1996), Gladna Montană (prima consemnare 1894, 1962), Gladna Română (prima consemnare 1896; 1955) și Zolt (biserica de lemn, sec. al XVII-lea, 1934); Biserici baptiste: Fârdea (1900), Mâtnicu Mic, Drăgșinești, Gladna Română (1904) și Zolt (1920); Biserică penticostală: Fârdea; Mănăstire în localitatea Fârdea;

Ruga și alte manifestări cultural-religioase:

Ruga și hramul bisericii în localitățile: Fârdea (Rusalii), Zolt (29 iunie - Sfinții Apostoli Petru și Pavel), Gladna Montană (29 august, Tăierea Capului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul), Hăuzești (30 august), Gladna Română (8 septembrie - Sfânta Maria Mică), Mâtnicu Mic (15 septembrie - Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș), Drăgșinești (14 octombrie - Sfânta Cuvioasă Parascheva); Hramul mănăstirii Fârdea (15 august și 14 octombrie); „Ziua Barajului” (prima duminică din august);

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI FÂRDEA

Lupulescu Samuel	primar	Marinescu Vasile - Ionel, consilier	PSD
Capotescu Lion	viceprimar	Marinescu Victor - Ionel, consilier	PRM
Ianculescu Dorica, consilier	PNG	Pîrvoni Victor, consilier	PDL
Iosifoni Ionel, consilier	PNL	Peșteanu Cristian Dănuț, consilier	PNL
Izgherean Mircea, consilier	PSD	Vasiloni Petrică Nicolae, consilier	PNL
Lazăr Victor, consilier	PDL		

FÂRDEA

POIANA FETEI

Legenda spune că pe vremea când Banatul se afla sub stăpânire otomană, iar Timișoara, Lipova și Jula (Gyula, din Ungaria) făceau parte din același pașalâc, să fi fost pe la anul 1658, între Feriz, fiul beyului din Margina, și o frumoasă fată din Fârdea, Florica, fiica iobagului Pavel Piescu, s-a înfiripat o mare poveste de iubire. Fiul pașei venea la Fârdea cale de 30 de kilometri de la Margina, printr-o pădure greu de străbătut, ca să o întâlnească pe fată. Localnicii nu au văzut cu ochi buni legătura dintre fata creștină și tânărul musulman. Frații Floricăi și tatăl acesteia, încrâncenați de faptul că fata nu dorea să-l ia în căsătorie pe feciorul chinezului (cneazului) din Fârdea, l-au pândit pe Feriz, l-au prins și i-au pedepsit dragostea, ucigându-l chiar în poiana unde se întâlneau cei doi îndrăgostiți și îngropându-l în acel loc. Apoi, au fugit în codrul Pageșului (Padeșului), împreună cu tot satul, de teama răzbunării otomanilor. Conduși însă de Florica, turcii au găsit locul unde se ascundeau fârdenii, au înconjurat codrul și i-au prins pe frații Floricăi într-un luminiș. Din mulțime s-a desprins Trincă, fratele cel mare al fetei lui Pavel Piescu, iobagul nemeșului Sigismund de

Sărmășag, care i-a înfipt Floricăi cuțitul în piept, ucigând-o pe loc. Turcii au măcelărit românii. Au scăpat cu viață doar câțiva copii aflați pe coama muntelui ca să pască vitele. Ibrahim, beyul din Margina, a înmormântat-o pe Florica alături de feciorul său Feriz în locul căruia de atunci i se spune Poiana Fetei.

Peste 350 de ani, povestea de iubire dintre Feriz, feciorul bey-ului de Margina, și frumoasa fată de român din Fârdea pare a se repeta, dar cu „happy-end”, de data aceasta. Berisha Islam s-a născut în 5 octombrie 1964 în fosta Iugoslavie, fiind de religie musulmană. Armata a terminat-o la vârsta de 20 ani în Macedonia, unde a fost mecanic de avioane (MIG-uri). În anul 1986 a venit pentru prima dată în România, iar în vara anului 1990 a cunoscut-o pe Lămâița, o fată din Gladna Montană și, după cele povestite de Islam însuși, între el și Lămâița a fost dragoste la prima vedere. A rămas definitiv în România la 5 octombrie 1991 datorită războaielor civile și religioase care cuprinseseră țara lui, Berisha declarând că nu vrea să ucidă oameni. A rămas lângă iubita lui, Lămâița, să-și crească împreună feciorul și își câștigă pâinea ca lucrător pe exploatațile forestiere din jurul satului Gladna Montană.

SCHITUL „ADORMIREA MAICII DOMNULUI“

Lăcașul monahal din Fârdea a fost înființat în anul 2001, cu binecuvântarea Î.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu, ca schit. Piatra de temelie s-a pus de către P.S. Episcop - vicar

Lucian Lugojanu la 12 august 2001. Este așezat în imediata vecinătate a lacului de acumulare Surduc. Serviciile religioase se oficiază în biserica nou construită și sfințită la 12 octombrie 2003. În anul 2004 au fost finalizate lucrările la chiliile și turnul clopotniță. Nu are posibilități de cazare pentru pelerini.

Hramul mănăstirii este „Adormirea Maicii Domnului” și are loc la 15 august. Egumena schitului cu viață de obște este monaha **Olimpiada Tiliuță**.

.....

FÂRDEA

CTITORUL ȚĂRAN

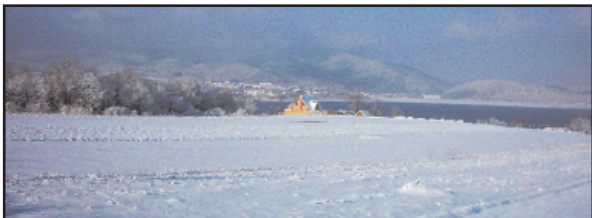
Biserica de lemn „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din satul Zolt a fost ridicată în secolul al XVIII-lea. Este construită (pe temelie de piatră, în urma restaurării din anul 1959) din bârne de gorun, iar acoperișul este placat cu șindrilă. Pereții exteriori (parte din aceștia) au aplicate cruci votive de eroi. Ușa bisericii este cea originală, la fel și zăvorul. Crucea de

pe masa altarului este inscripționată cu litere chirilice, așa cum este și pisania pe grinda de trecere din tindă. Biserica a fost pictată prima dată în anul 1781 (de Teodor Zugravul din Lugoj), apoi în anul 1882 (de Lazăr Zugravu din Vârșeț). Ctitorul bisericii a fost **Petru Obeadă**, care apare pe peretele de sud al pro-naosului îmbrăcat în straie țărănești specifice zonei, ținând în mână chivotul bisericii.

CEL MAI MARE LAC DIN TIMIȘ

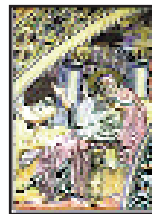
Construcția barajului a început în 1972, iar acumularea Surduc în 1975, atingând în anul 1977 aproape 25 milioane metri cubi de apă. Etapa a doua a început în 1981, acumularea fiind proiectată pentru acumularea unui volum de apă de 51 milioane metri cubi. Lacul Surduc are ca scop principal asigurarea cu apă potabilă a zonei Timișoara, apărarea împotriva inundațiilor și, bineînțeles, un scop turistic, fiind un loc unde iubitorii de

pescuit și de agrement se pot bucura în voie. Cu o suprafață de 460 de hectare, lacul Surduc este cel mai mare lac din județul Timiș. Apa lacului nu îngheață, ceea ce creează condițiile necesare pentru supraviețuirea pe timp de iarnă a mii de păsări acvatice.

DIN GALERIA MARILOR PICTORI ROMÂNI REALIȘTI

La 5 aprilie 1881, se naște la Gladna Română **Virgil Simonescu**. Școala primară o face în comuna natală. Liceul îl termină la Lugoj. Studiile superioare le-a urmat la Academia de Belle Arte din München, unde s-a format ca pictor academic. Călătorește în Italia, Franța, Germania și Austria. Se întoarce acasă și va fi profesor de desen la Liceul „C. Brediceanu” din Lugoj. Simonescu este un pictor clasic, reprezentant al realismului românesc, putând fi așezat „la loc de cinste în galeria marilor noștri realiști de după Gri-gorescu, Andreescu, Luchian”, după cum consideră biografii săi Nichifor Someșan și Gavril Blaga. Nu o dată, introduce în pictura sa elemente de ornamentație sau vestimentație specifice costumului popular românesc din Banat. Cea mai mare parte din activitatea lui Virgil Simonescu a fost închinată picturii bisericesti murale, pictând 26 de biserici din Banat, cum ar fi cele din Lugoj, Mehadia, Boldur, Făget, Gruni, Vârșeț, Buziaș, Bocșa-Română, Reșița, Coșteiu etc., ori din Transilvania (Bobâlna, Bran, Sebeș etc.). Rugat de mitropolitul Bălan de la Sibiu, pictează „Pantocratorul”, tablou trimis la Paris și apreciat drept o capodoperă cu conținut religios. Fin cunoscător al esteticii și culturii plastice, Virgil Simonescu publică articole de critică în revista „Lucaefărul” din Sibiu. Trece la cele veșnice în anul 1941.

Catedrala greco-catolică din Lugoj. Pictură murală interioară de Virgil Simonescu